

**UCHWAŁA NR XXI/252/25
RADY MIEJSKIEJ W KAMIEŃSKU**

z dnia 19 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2, 2a, 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kamieńska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Kamieńsku

Łukasz Kęsicki

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029, zwany dalej „Programem”, stanowi kontynuację wieloletnich działań samorządu Gminy Kamieńsk w obszarze profilaktyki uzależnień. Dokument ten wyznacza kierunki systematycznego i zintegrowanego wsparcia dla mieszkańców – w szczególności dzieci, młodzieży i rodzin – realizowanego poprzez edukację, poradnictwo, interwencję kryzysową oraz wzmacnianie postaw prozdrowotnych.

Program został opracowany w oparciu o wielowymiarową diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych, obejmującą analizę danych instytucjonalnych z lat 2022–2024 oraz wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów w 2025 roku. Wnioski płynące z diagnozy, ujęte w szczegółowej analizie SWOT, stały się bezpośrednią podstawą do sformułowania celów strategicznych i doboru adekwatnych metod działania.

W obliczu współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, obejmujących zarówno uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne), jak i uzależnienia behawioralne (nadmierne korzystanie z technologii cyfrowych, hazard), Program zakłada prowadzenie nowoczesnych działań profilaktycznych, ściśle odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby lokalnej społeczności.

Założenia Programu są spójne z kierunkami polityki zdrowotnej państwa w zakresie zdrowia publicznego oraz uwzględniają aktualne wytyczne i rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) dotyczące standardów realizacji i finansowania gminnych programów profilaktyki.

Rozdział 1.

Podstawy prawne i założenia Programu

§ 1. Program określa strategię działań Gminy Kamieńsk w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych, a także ramy prawne i organizacyjne tych działań na lata 2026–2029.

§ 2. Program realizuje zadania własne Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które obejmują w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

§ 3. W zakresie przeciwdziałania narkomanii Program realizuje zadania własne Gminy określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, które obejmują w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

§ 4. Działania określone w Programie uwzględniają również realizację zadań wynikających z przepisów zawartych w:

- 1) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 3) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

§ 5. Ilekroć w Programie jest mowa o:

- 1) **Gminie** – należy przez to rozumieć Gminę Kamieńsk;
- 2) **Burmistrzu** – należy przez to rozumieć Burmistrza Kamieńska;
- 3) **Komisji (GKRPA)** – należy przez to rozumieć Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieńsku;
- 4) **Pełnomocniku** – należy przez to rozumieć Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) **MOPS** – należy przez to rozumieć Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku;
- 6) **Programie** – należy przez to rozumieć niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029.

Rozdział 2.

Diagnoza problemów uzależnień i zjawisk społecznych w Gminie Kamieńsk

§ 6. Diagnoza sytuacji w zakresie występowania uzależnień i problemów społecznych na terenie Gminy Kamieńsk została opracowana w oparciu o:

- 1) analizę danych statystycznych za lata 2022–2024, pozyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 2) wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 2025 roku na reprezentatywnej grupie dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

§ 7. 1. W zakresie pomocy społecznej i problemów rodzinnych diagnoza wykazuje następujące tendencje:

- 1) główną przyczyną korzystania ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pozostaje ubóstwo oraz bezrobocie, przy czym liczba rodzin korzystających ze świadczeń ogółem wykazuje tendencję spadkową (ze 121 rodzin w 2022 r. do 100 w 2024 r.);

- 2) liczba rodzin, w których powodem przyznania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm, utrzymuje się na stałym poziomie (średnio 8–10 rodzin rocznie), co wskazuje na chroniczny charakter tego problemu w określonej grupie beneficjentów;
- 3) w latach 2022–2024 zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej klientów pomocy społecznej, co przejawia się zwiększoną liczbą osób podejmujących pracę stałą lub dorywczą.

2. W zakresie zjawiska przemocy domowej dane instytucjonalne wskazują na:

- 1) wzrost liczby ujawnionych incydentów przemocy domowej oraz procedur „Niebieskiej Karty” (z 8 procedur w 2022 r. do 17 w 2024 r.);
- 2) zwiększenie liczby dzieci objętych pomocą w związku z występowaniem przemocy (wzrost z poziomu braku zgłoszeń w 2022 r. do 21 dzieci w 2024 r.), co świadczy o zwiększonej wrażliwości służb na krzywdzenie małoletnich;
- 3) dominującą rolę Policji jako instytucji wszczynającej procedurę „Niebieskiej Karty”;
- 4) wdrożenie w 2024 roku działań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, co stanowi uzupełnienie systemu ochrony osób doznających przemocy.

3. W zakresie bezpieczeństwa publicznego i rynku alkoholowego stwierdza się, że:

- 1) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy w latach 2022–2024 utrzymuje się na stabilnym poziomie, wynoszącym około 60 punktów (łącznie dla sprzedaży detalicznej i gastronomicznej);
- 2) statystyki policyjne odnotowują spadek ogólnej liczby interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu, przy jednoczesnym wzroście liczby mandatów nakładanych za łamanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości (z 16 mandatów w 2022 r. do 41 w 2024 r.) oraz incydentów zakłócania porządku publicznego.

§ 8. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieńsku (GKRPA) charakteryzuje się rosnącą intensywnością działań interwencyjnych, w tym:

- 1) systematycznym wzrostem liczby rozmów motywujących przeprowadzanych z osobami nadużywającymi alkoholu (z 4 rozmów w 2022 r. do 20 w 2024 r.);
- 2) zwiększeniem liczby wniosków kierowanych do sądu w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego;
- 3) regularnym podnoszeniem kompetencji członków Komisji poprzez coroczny udział w szkoleniach specjalistycznych.

§ 9. Badania społeczne przeprowadzone w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy wskazują, że:

- 1) mieszkańcy identyfikują przemoc domową oraz uzależnienie od środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) jako najbardziej istotne problemy społeczne w Gminie;
- 2) istnieje niski poziom wiedzy na temat dostępnych form pomocy – aż 89% badanych nie posiada wiedzy, gdzie osoba uzależniona może uzyskać profesjonalne wsparcie;
- 3) inicjacja alkoholowa następuje wcześnie – 34% badanych zadeklarowało pierwszy kontakt z alkoholem przed 15. rokiem życia;
- 4) społeczność lokalna wykazuje postawy sprzyjające profilaktyce – 72% mieszkańców popiera ograniczanie dostępności alkoholu, a 67% widzi potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych.

§ 10. Badania przeprowadzone w 2025 roku wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych wykazały:

- 1) występowanie silnych czynników chroniących w postaci dobrych relacji z rodzicami (deklarowanych przez ponad 90% uczniów) oraz pozytywnego klimatu rówieśniczego;
- 2) wyraźny wzrost zachowań ryzykownych (spożywanie alkoholu, palenie tytoniu/e-papierosów) wraz z wiekiem uczniów, ze szczególnym nasileniem w szkołach ponadpodstawowych, gdzie 45% uczniów ma za sobą inicjację alkoholową, a 57% nikotynową;

- 3) rosnące zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi – wysoki odsetek uczniów (szczególnie starszych) spędza w Internecie i z telefonem powyżej 5 godzin dziennie, a blisko połowa uczniów szkół ponadpodstawowych odczuwa dyskomfort przy braku dostępu do sieci;
- 4) problem dostępności używek – 14% uczniów szkół ponadpodstawowych zna miejsca, gdzie nieletni mogą zakupić alkohol;
- 5) występowanie zjawiska cyberprzemocy, którego doświadcza około 30% uczniów we wszystkich grupach wiekowych.

Rozdział 3. **Analiza SWOT**

§ 11. Na podstawie analizy SWOT określa się kluczowe zasoby i deficyty mające wpływ na realizację Programu:

- 1) **w zakresie mocnych stron (zasoby wewnętrzne)** wskazuje się na:
 - a) skuteczny i zintegrowany system współpracy między GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym a Policją,
 - b) wzrost kompetencji kadr zajmujących się profilaktyką,
 - c) stabilną ofertę zajęć profilaktycznych realizowanych w szkołach,
 - d) rosnącą skuteczność wykrywania przemocy domowej i obejmowania rodzin procedurą „Niebieskiej Karty”;
- 2) **w zakresie słabych stron (deficyty wewnętrzne)** wskazuje się na:
 - a) niski poziom wiedzy mieszkańców o lokalnej ofercie pomocowej (punktach konsultacyjnych, terapeutach),
 - b) wysoką dostępność fizyczną napojów alkoholowych oraz wczesną inicjację alkoholową młodzieży,
 - c) rosnącą skalę uzależnień od mediów cyfrowych (fonoholizm, siecioholizm) wśród dzieci i młodzieży;
- 3) **w zakresie szans (możliwości rozwoju z otoczenia)** identyfikuje się:
 - a) rosnącą aktywność zawodową klientów pomocy społecznej, sprzyjającą ich reintegracji i wychodzeniu z systemowego ubóstwa,
 - b) wzrost akceptacji społecznej dla korzystania ze wsparcia psychologicznego oraz rosnącą świadomość konieczności reagowania na przemoc domową przez świadków,
 - c) możliwość rozwoju nowoczesnych form profilaktyki uzależnień behawioralnych (cyfrowych) w szkołach, odpowiadających na zainteresowania młodzieży,
 - d) wdrożenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, co pozwala na kompleksowe oddziaływanie na rodzinę (objęcie wsparciem nie tylko osób doświadczających przemocy),
 - e) wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i klubów sportowych do prowadzenia profilaktyki środowiskowej i alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- 4) **w zakresie zagrożeń (czynniki ryzyka z otoczenia)** identyfikuje się:
 - a) narastającą skalę przemocy domowej, w tym ujawnianie przypadków przemocy wobec dzieci, co może generować długofalowe skutki traumatyczne,
 - b) ryzyko przeciążenia instytucji pomocowych (Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników socjalnych) w związku z nagłym wzrostem liczby procedur „Niebieskiej Karty”,
 - c) utrzymującą się wysoką dostępność ekonomiczną alkoholu oraz napojów energetycznych, a także pojawianie się nowych substancji psychoaktywnych (narkotyków, tzw. dopalaczy) w środowisku młodzieży,
 - d) przenoszenie zachowań ryzykownych (spożywanie alkoholu, używanie substancji) do sfery prywatnej, domowej, co utrudnia interwencję służb i kontrolę społeczną,
 - e) obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i nikotynowej oraz powszechność uzależnień od mediów cyfrowych (smartfonów, Internetu) w najmłodszych grupach wiekowych.

Rozdział 4.

Adresaci i cele Programu

§ 12. Adresatami działań określonych w Programie są mieszkańcy Gminy Kamieński, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież szkolna, narażona na podejmowanie zachowań ryzykownych (eksperymentowanie z alkoholem i środkami psychoaktywnymi);
- 2) rodziny, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej, w tym osoby współuzależnione;
- 3) osoby uzależnione od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz osoby pijące w sposób szkodliwy i ryzykowny;
- 4) osoby doznające przemocy domowej oraz świadkowie przemocy;
- 5) osoby stosujące przemoc domową;
- 6) sprzedawcy napojów alkoholowych i przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych;
- 7) przedstawiciele instytucji i służb realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych (w tym: nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, funkcjonariusze Policji, członkowie GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego).

§ 13. Celem głównym Programu jest wzmocnienie lokalnych mechanizmów prewencji i wsparcia poprzez zwiększenie świadomości społecznej, rozwój kompetencji dzieci, młodzieży i rodzin oraz podnoszenie kwalifikacji kadr, co ma prowadzić do ograniczenia ryzyka szkód zdrowotnych, społecznych i behawioralnych wynikających z nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych.

§ 14. Cele szczegółowe Programu, wynikające bezpośrednio z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych, obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy terapeutycznej, prawnej i psychospołecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz przemocą domową;
- 2) przeciwdziałanie wczesnej inicjacji alkoholowej, narkotykowej i nikotynowej wśród dzieci i młodzieży;
- 3) ograniczenie skali uzależnień behawioralnych (w tym sieciorolizmu i fonololizmu) poprzez systematyczną edukację profilaktyczną i promocję higieny cyfrowej;
- 4) poprawę skuteczności interwencji w przypadku wystąpienia przemocy domowej poprzez kompleksowe wsparcie osób doznających przemocy i pracę korekcyjną z osobami stosującymi przemoc;
- 5) podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat dostępnych w Gminie form pomocy i sieci wsparcia;
- 6) kształtowanie postaw prozdrowotnych i umiejętności psychospołecznych wśród dzieci i młodzieży jako kluczowych czynników chroniących przed uzależnieniami;
- 7) ograniczenie dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich i nietrzeźwych poprzez skuteczną kontrolę punktów sprzedaży i edukację sprzedawców;
- 8) wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 9) podnoszenie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania Programu.

Rozdział 5.

Zadania szczegółowe i sposób ich realizacji

§ 15. W zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnionych behawioralnie oraz osób zagrożonych uzależnieniem, realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, poprzez:
 - a) zatrudnienie wykwalifikowanych terapeutów i specjalistów, w tym psychologa oraz radcy prawnego udzielającego wsparcia w zakresie problematyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej,

- b) udzielanie indywidualnych konsultacji i porad dla osób uzależnionych, osób współuzależnionych i członków ich rodzin,
 - c) motywowanie do podjęcia terapii w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach leczenia odwykowego,
 - d) prowadzenie działań informacyjnych promujących działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w celu dotarcia do mieszkańców nieposiadających wiedzy o ofercie pomocowej;
- 2) współpracę z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze profilaktyki i terapii uzależnień, w zakresie zwiększania dostępności świadczeń terapeutycznych oraz motywowania mieszkańców Gminy do podjęcia leczenia;
 - 3) finansowanie kosztów wydania opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w sprawach prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (przed skierowaniem sprawy na drogę sądową);
 - 4) prowadzenie przez GKRPA rozmów interwencyjno-motywujących z osobami zgłoszonymi w związku z nadużywaniem alkoholu oraz kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

§ 16. W zakresie udzielania rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową, realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych poprzez finansowanie materiałów biurowych i edukacyjnych oraz kosztów obsługi organizacyjno-technicznej, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań powiązanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 2) udzielanie bezpłatnego wsparcia prawnego i psychologicznego dla osób doznających przemocy domowej w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego;
- 3) zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży będących ofiarami lub świadkami przemocy domowej, w odpowiedzi na zdiagnozowany wzrost liczby małoletnich wymagających wsparcia;
- 4) współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego szczebla powiatowego oraz innymi podmiotami w zakresie kierowania osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych;
- 5) współpracę z placówkami oświatowymi w zakresie wczesnego rozpoznawania symptomów przemocy domowej u uczniów oraz uruchamiania procedur interwencyjnych.

§ 17. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) realizowanie w szkołach i placówkach oświatowych programów profilaktycznych (rekomendowanych lub autorskich), ukierunkowanych na:
 - a) rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i presją rówieśniczą,
 - b) dostarczanie wiedzy o skutkach używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, tzw. dopalaczy, wyrobów tytoniowych i e-papierosów) oraz napojów energetycznych,
 - c) profilaktykę uzależnień behawioralnych (fonoholizm, siecioholizm, hazard) oraz przeciwdziałanie cyberprzemocy i zjawisku hejtu;
- 2) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień, stanowiących alternatywę dla zachowań ryzykownych, realizowanych we współpracy z klubami sportowymi i organizacjami pozarządowymi;
- 3) finansowanie lub dofinansowanie zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego (kolonii, obozów socjoterapeutycznych, półkolonii) dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, połączonego z realizacją programu profilaktycznego lub socjoterapeutycznego;

- 4) udział placówek oświatowych w ogólnopolskich lub regionalnych kampaniach profilaktycznych (np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” lub inne równoważne) oraz zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur, filmów).

§ 18. W zakresie kontroli rynku alkoholowego i przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi, realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) prowadzenie czynności kontrolnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych (sklepach i placówkach gastronomicznych) przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, ze szczególnym uwzględnieniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym;
- 2) podejmowanie interwencji oraz czynności procedury administracyjnej w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym wnioskowanie o wszczęcie postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu;
- 3) współdziałanie z Policją w zakresie monitorowania rejonów punktów sprzedaży alkoholu zagrożonych łamaniem porządku publicznego.

§ 19. 1. W zakresie szkoleń i podnoszenia kompetencji kadr realizujących zadania z obszaru profilaktyki, realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) organizowanie i finansowanie szkoleń specjalistycznych, kursów oraz warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe dla:
 - a) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieńsku,
 - b) członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
 - c) pracowników socjalnych, asystentów rodziny,
 - d) pedagogów, psychologów szkolnych oraz nauczycieli;
- 2) organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców i sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zakazów ustawowych, procedur weryfikacji wieku nabywców oraz zasad odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu (asertywna odmowa);
- 3) zakup materiałów szkoleniowych i dydaktycznych niezbędnych do przeprowadzenia działań, o których mowa w pkt 1 i 2.

2. Tematyka szkoleń, o których mowa w ust. 1, dostosowana jest do aktualnej diagnozy problemów lokalnych i obejmuje w szczególności:

- 1) procedury interwencji w przypadku wystąpienia przemocy domowej (procedura „Niebieskiej Karty”), z uwzględnieniem metod pracy z osobą stosującą przemoc oraz rozpoznawania wczesnych symptomów krzywdzenia dziecka;
- 2) rozpoznawanie i profilaktykę nowych zagrożeń, w tym związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy), e-papierosów oraz napojów energetycznych przez dzieci i młodzież;
- 3) profilaktykę uzależnień behawioralnych (cyfrowych), w tym nadużywania Internetu, gier komputerowych i mediów społecznościowych oraz przeciwdziałanie zjawiskom cyberprzemocy;
- 4) prawne i psychologiczne aspekty rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Rozdział 6.

Szczegółowe zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym

§ 20. W odpowiedzi na zdiagnozowane ryzyko wczesnej inicjacji narkotykowej oraz powszechne spożywanie napojów energetycznych przez młodzież szkolną, w obszarze przeciwdziałania narkomanii realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) prowadzenie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych systematycznej działalności edukacyjno-informacyjnej dotyczącej skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych używania narkotyków, środków zastępczych (tzw. dopalaczy) oraz napojów energetycznych (w związku z deklarowanym wysokim spożyciem tych napojów przez uczniów szkół ponadpodstawowych);

- 2) realizację programów profilaktycznych nastawionych na trening umiejętności psychospołecznych, w tym asertywności i radzenia sobie z presją rówieśniczą, wskazywaną w badaniach jako jedna z głównych przyczyn sięgania po substancje psychoaktywne przez młodzież;
- 3) organizowanie spotkań edukacyjnych i warsztatów dla rodziców i nauczycieli w zakresie wczesnego rozpoznawania symptomów zażywania środków psychoaktywnych oraz procedur postępowania (interwencji) w przypadku ujawnienia narkotyków na terenie szkoły;
- 4) upowszechnianie wiedzy na temat miejsc i form pomocy dostępnych dla osób z problemem narkotykowym, w celu przełamania bariery braku wiedzy o ofercie pomocowej, deklarowanej przez mieszkańców (np. poprzez kampanie informacyjne w mediach lokalnych i Internecie).

§ 21. W związku z wynikami diagnozy wskazującymi na wysokie ryzyko uzależnień cyfrowych oraz dyskomfort psychiczny uczniów związany z brakiem dostępu do sieci, w obszarze profilaktyki uzależnień behawioralnych realizowane są działania obejmujące w szczególności:

- 1) realizację w placówkach oświatowych warsztatów profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie fonoholizmowi (uzależnieniu od telefonu), siecioholizmowi oraz nadużywaniu gier komputerowych;
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy i zjawisku hejtu, których doświadcza znaczna część uczniów na każdym etapie edukacyjnym;
- 3) edukację rodziców w zakresie tzw. higieny cyfrowej, wprowadzania domowych zasad korzystania z ekranów oraz rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych świadczących o uzależnieniu behawioralnym u dzieci (np. zaburzenia snu, odżywiania, agresja przy próbie ograniczenia dostępu do sieci);
- 4) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie hazardu, w szczególności hazardu internetowego, postrzeganego przez mieszkańców jako istotne zagrożenie uzależnieniem, mimo marginalnego występowania tego zjawiska wśród samej młodzieży.

Rozdział 7.

Profilaktyka uniwersalna i alternatywne formy spędzania czasu

§ 22. Mając na uwadze potencjał tkwiący w pozytywnych relacjach rówieśniczych oraz potrzebę zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, realizowane są działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, obejmujące w szczególności:

- 1) wdrażanie i realizację w szkołach programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności (z bazy programów rekomendowanych) lub programów autorskich dostosowanych do specyfiki lokalnej, wspierających rozwój emocjonalny i społeczny uczniów;
- 2) udział placówek oświatowych w ogólnopolskich lub regionalnych kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych promujących zdrowy styl życia i postawy abstynenckie (np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” lub inne równoważne).

§ 23. W celu stworzenia alternatywy dla zachowań ryzykownych oraz integracji środowiska lokalnego, realizowane są działania w zakresie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, obejmujące w szczególności:

- 1) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych (w szkołach oraz przez kluby sportowe), połączonych z elementami profilaktyki uzależnień, ukierunkowanych na zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży;
- 2) organizację wydarzeń kulturalnych, festynów rodzinnych i imprez bezalkoholowych, promujących trzeźwe spędzanie czasu i integrację rodzin;
- 3) wspieranie inicjatyw młodzieżowych i wolontariatu jako czynników chroniących przed inicjacją alkoholową i narkotykową;
- 4) finansowanie lub dofinansowanie zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego (kolonii, półkolonii, obozów socjoterapeutycznych) dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, ubóstwem lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, połączonego z realizacją programu profilaktycznego.

Rozdział 8.

Realizatorzy Programu

§ 24. 1. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Burmistrz Kamińska, który koordynuje jego wykonanie przy pomocy Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Poszczególne zadania określone w Programie realizowane są we współpracy z:

- 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamińsku;
- 2) Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kamińsku;
- 3) szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi funkcjonującymi na terenie Gminy;
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 5) podmiotami leczniczymi;
- 6) organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami fizycznymi, wyłonionymi w trybie obowiązujących przepisów do realizacji konkretnych zadań.

3. Współpraca między podmiotami, o których mowa w ust. 2, opiera się na bieżącej wymianie informacji, diagnozowaniu potrzeb lokalnych oraz monitorowaniu efektów podejmowanych działań.

Rozdział 9.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamińsku oraz zwrot kosztów podróży

§ 25. 1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamińsku, zwanym dalej „Komisją”, przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji, w tym w posiedzeniach plenarnych oraz posiedzeniach zespołów problemowych (kontrolnych), realizujących zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w niniejszym Programie.

2. Ustala się wysokość wynagrodzenia brutto za udział w jednym posiedzeniu w następujących kwotach:

- 1) **Przewodniczący Komisji** – 250,00 zł brutto (słownie: dwieście pięćdziesiąt złotych 00/100 brutto);
- 2) **Zastępca Przewodniczącego Komisji** – 200,00 zł brutto (słownie: dwieście złotych 00/100 brutto)
- 3) **Sekretarz Komisji** – 200,00 zł brutto (słownie: dwieście złotych 00/100 brutto);
- 4) **Członek Komisji** – 180,00 zł brutto (słownie: sto osiemdziesiąt złotych 00/100 brutto).

3. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest obecność członka Komisji na posiedzeniu, potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji, a w razie jego nieobecności – przez Zastępcę Przewodniczącego Komisji lub osobę prowadzącą posiedzenie.

4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, wypłacane jest ze środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu, w terminach zgodnych z harmonogramem wypłat obowiązującym w Urzędzie Miejskim w Kamińsku.

§ 26. 1. Członkom Komisji oraz Pełnomocnikowi Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych (diet oraz zwrot kosztów przejazdów i dojazdów) związanych z realizacją zadań wynikających z Programu, w szczególności udziałem w szkoleniach, konferencjach oraz wyjazdowych posiedzeniach.

2. Zwrot kosztów podróży następuje na zasadach określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

3. Podstawą rozliczenia delegacji jest polecenie wyjazdu służbowego podpisane przez Burmistrza Kamińska. Koszty te pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację Programu.

Rozdział 10.

Finansowanie Programu

§ 27. 1. Źródłem finansowania zadań określonych w Programie są środki finansowe budżetu Gminy Kamińsk, pochodzące z:

- 1) opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) opłat wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. „małpki”), o których mowa w art. 9² ust. 11 ww. ustawy.

Rozdział 11.

Monitoring, sprawozdawczość i zakładane rezultaty

§ 28. 1. Realizacja Programu poddawana jest bieżącemu monitorowaniu i ewaluacji, mającym na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów lokalnych oraz ocenę racjonalności wydatkowania środków publicznych.

2. Nadzór merytoryczny nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Kamińska, działający przy pomocy Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamińsku.

3. Burmistrz Kamińska przedkłada Radzie Miejskiej w Kamińsku roczny raport z realizacji Programu w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku sprawozdawczym, zgodnie z wymogami art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

§ 29. Ocena stopnia realizacji Programu (wskaźniki ilościowe) dokonywana jest w oparciu o analizę danych statystycznych, obejmujących w szczególności:

- 1) liczbę osób i rodzin objętych wsparciem terapeutycznym, prawnym i psychologicznym w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym;
- 2) liczbę rozmów interwencyjno-motywujących przeprowadzonych przez GKRPA z osobami nadużywającymi alkoholu oraz liczbę spraw skierowanych do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego;
- 3) liczbę uczniów uczestniczących w rekomendowanych programach profilaktycznych oraz liczbę dzieci i młodzieży objętych zajęciami sportowymi z elementami profilaktyki;
- 4) liczbę przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz liczbę podjętych interwencji w przypadku stwierdzenia naruszeń prawa;
- 5) liczbę osób przeszkolonych w ramach podnoszenia kompetencji kadr (w tym sprzedawców napojów alkoholowych, nauczycieli, członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego);
- 6) liczbę działań wspierających realizowanych wobec rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dzieci przed skutkami przemocy domowej;
- 7) liczbę zrealizowanych inicjatyw edukacyjnych, kampanii informacyjnych oraz liczbę rozprowadzonych materiałów profilaktycznych.

§ 30. Jako zakładane rezultaty jakościowe realizacji Programu, stanowiące odpowiedź na zdiagnozowane problemy, przyjmuje się:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy – poprzez zapewnienie mieszkańcom stałego dostępu do profesjonalnego wsparcia w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym oraz skrócenie ścieżki kierowania osoby uzależnionej do placówki leczenia odwykowego;
- 2) wzrost świadomości społecznej – poprzez podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat lokalnej oferty pomocowej oraz skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (w tym nowych zagrożeń: e-papierosy, napoje energetyczne);
- 3) poprawę bezpieczeństwa rodzin – poprzez zwiększenie skuteczności interwencji w przypadkach przemocy domowej oraz objęcie specjalistycznym wsparciem psychologicznym dzieci doświadczających krzywdzenia;
- 4) wzmocnienie czynników chroniących – poprzez zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego (zajęcia sportowe) stanowiących przeciwwagę dla zachowań ryzykownych i uzależnień cyfrowych;

- 5) profesjonalizację kadr – poprzez podniesienie kompetencji służb gminnych w zakresie wczesnego rozpoznawania uzależnień i metod pracy z rodziną dysfunkcyjną;
- 6) uszczelnienie rynku alkoholowego – poprzez ograniczenie liczby naruszeń prawa w punktach sprzedaży alkoholu w wyniku prowadzonych działań kontrolnych i edukacyjnych.

Rozdział 12.

Postanowienia końcowe

§ 31. 1. Program realizowany jest w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2029 r.

2. Zmiany w niniejszym Programie mogą być dokonywane w trybie właściwym dla jego uchwalenia.

3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Programie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz inne powszechnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące profilaktyki uzależnień i pomocy społecznej.